
УДК 351.74:355.23:37.091

Сергій СЕРХОВЕЦЬ,
*Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького,
м. Хмельницький*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ДО КІНОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті на основі результатів аналізу психолого-педагогічної літератури подано визначення, теоретичне обґрунтування, а також результати експериментальної перевірки педагогічних умов формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності.

Ключові слова: *кінологічне забезпечення, майбутні офіцери правоохоронних органів, оперативно-службова діяльність, педагогічні умови, формування готовності.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Низка суперечностей та прогалин [1] у підготовці майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності, що були виявлені на констатувальному етапі педагогічного експерименту, обумовили необхідність пошуку педагогічних шляхів їх подолання, якими, на нашу думку, можуть бути виокремлення, обґрунтування та реалізація педагогічних умов формування готовності зазначеної категорії військовослужбовців до окресленого виду професійної діяльності.

© Сергій Серховець

Результати аналізу останніх досліджень і публікацій показують, що проблемі педагогічних умов підвищення ефективності професійної підготовки, зокрема формуванню готовності до певного виду діяльності, приділяється достатньо уваги. У ракурсі нашого дослідження науковий інтерес становлять праці О. Богданюка (формування готовності до професійної діяльності у майбутніх офіцерів-кінологів Державної прикордонної служби України) [2], О. Винограда (педагогічні умови формування професійних якостей військовослужбовців у процесі навчання) [3], О. Войцехівського (підготовка майбутніх офіцерів-прикордонників до професійної діяльності в пунктах пропуску через державний кордон) [4], О. Діденка (педагогічні умови професійного самовдосконалення майбутніх офіцерів; теоретико-методичні засади формування здатності до професійної творчості в майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України) [5; 6], Ю. Лісніченка (підготовка майбутніх офіцерів до професійної діяльності в процесі вивчення фахових дисциплін) [7], С. Пойди (організаційно-педагогічні умови підвищення кваліфікації учителів інформатики за дистанційною формою навчання) [8] та інших.

Однак досі поза увагою дослідників залишається пошук найбільш ефективних шляхів підготовки майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності, що підкреслює актуальність дослідження.

Мета статті – виокремити, теоретично обґрунтувати та подати результати експериментальної перевірки педагогічних умов формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Результати аналізу психолого-педагогічної літератури дозволи дійти висновку, що вчені визначають педагогічні умови як сукупність зовнішніх обставин освітнього процесу й внутрішніх особливостей особистості того, хто навчається, від яких залежить формування професійних якостей і умінь особистості [9]; як взаємопов'язані обставини і способи організації педагогічного процесу, які утворюють певну систему та визначають ефективність

функціонування цього процесу [4]; як сукупність факторів, що забезпечують регулювання, взаємодію об'єктів і явищ педагогічного процесу для досягнення поставленої мети, удосконалюють міжособистісні стосунки учасників педагогічного процесу для вирішення конкретних дидактичних завдань, сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців, їхньої самостійності, ініціативності, професійного інтересу [10]; як взаємопов'язаний комплекс заходів освітнього процесу, що на основі взаємодії забезпечує досягнення поставленої мети [11]; як обставини процесу навчання, що охоплюють відповідні організаційні форми, методи та прийоми навчання, які впливають на розвиток професійної компетентності [12].

На основі результатів аналізу наукових підходів [4–12] щодо проблеми дослідження під педагогічними умовами формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності розуміємо сукупність взаємопов'язаних освітніх заходів, що сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців, їхньої самостійності, ініціативності та спрямовані на формування готовності зазначеної категорії військовослужбовців до окресленого виду професійної діяльності.

З метою виокремлення педагогічних умов формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності проведено експертне опитування науково-педагогічних працівників кафедри кінології, тактики прикордонної служби, прикордонного контролю Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (далі – НАДПСУ), офіцерів кінологічних служб штабів органів охорони державного кордону. На основі узагальнення результатів науково-педагогічних досліджень [2–13] експертам було запропоновано визначити серед 14 педагогічних умов (табл. 1) найважливіші у контексті формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності, що дозволило серед інших виокремити такі педагогічні умови: оптимізація структури та змісту освітнього процесу в контексті формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного

забезпечення оперативно-службової діяльності; розробка та реалізація в освітньому процесі авторської програми підготовки майбутніх офіцерів правоохоронних органів до окресленого виду діяльності як системи аудиторних і поза аудиторних освітніх заходів (навчальних, виховних); створення дидактико-інформаційного середовища; здійснення контролю-коригувальних заходів, спрямованих на формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності.

Таблиця 1

**Педагогічні умови, що були запропоновані
для експертного оцінювання**

№ з/п	Педагогічні умови
1	2
1	Розвиток професійно-спрямованої мотивації курсантів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності
2	Активізація навчально-пізнавальної діяльності курсантів під час проведення занять
3	Розробка та реалізація в освітньому процесі авторської програми підготовки майбутніх офіцерів правоохоронних органів до окресленого виду діяльності як системи аудиторних і позааудиторних освітніх заходів (навчальних, виховних)
4	Використання міжпредметних зв'язків у процесі навчання
5	Поетапне формування готовності до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності
6	Створення дидактико-інформаційного середовища
7	Моніторинг та коригування рівня професійної підготовки
8	Підвищення професійної компетентності науково-педагогічних працівників
9	Організація педагогічної взаємодії між учасниками освітнього процесу
10	Оптимізація структури та змісту освітнього процесу у контексті формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності

1	2
11	Застосування проблемних ситуацій, активних та інтерактивних методів навчання
12	Застосування авторських моделей формування готовності до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності
13	Наближення процесу підготовки курсантів в контексті кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності до умов майбутньої професійної діяльності
14	Здійснення контрольних-коригувальних заходів, спрямованих на формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності

Подамо характеристику обраних педагогічних умов у контексті нашого дослідження. Першою педагогічною умовою є оптимізація структури та змісту освітнього процесу у контексті формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності. Констатуємо те, що підготовка курсантів за наявної системи включає послідовне вивчення навчальних дисциплін “Використання кінологів і службових собак в охороні державного кордону”, “Кінологічне забезпечення оперативно-службової діяльності підрозділів охорони державного кордону”. Однак з урахуванням основних вимог Закону України “Про вищу освіту” від 01.07.2014 № 1556-VII [14], низки суперечностей та прогалин в освітньому процесі нами внесено пропозиції щодо оптимізації системи підготовки майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності шляхом інтеграції зазначених дисципліни. Отже, з 2014 року підготовка курсантів визначається вивченням навчальної дисципліни “Прикордонна кінологія”, яка спрямована на формування професійних компетенцій щодо призначення та завдань кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності; основних вимог нормативно-правових актів, інструкцій та інших керівних документів, які визначають порядок

підготовки та використання інспекторів-кінологів зі службовими собаками для виконання специфічних завдань, пов'язаних з протидією незаконній міграції, незаконному переміщенню наркотичних засобів, вибухових речовин, зброї, боєприпасів; класифікації службових собак за видами (категоріями), які використовуються в оперативно-службовій діяльності правоохоронного органу, та їх призначення; принципів, способів та порядку організації діяльності інспекторів-кінологів зі службовими собаками під час використання їх у службі нарядів з урахуванням отриманого завдання, виду наряду, обстановки, яка склалася на місці несення служби, та рівня підготовленості інспектора-кінолога із закріпленим службовим собакою; порядку роботи із запаховими слідами правопорушників, їхньої класифікації та властивості; знання умов, які впливають на роботу службових собак під час їх використання у службі; заходів безпеки та правил особистої гігієни під час поводження зі службовими собаками; обов'язків офіцерів щодо використання інспекторів-кінологів зі службовими собаками для виконання завдань оперативно-службової діяльності; призначення та завдань кінологічного відділення відділу прикордонної служби Державної прикордонної служби України; режиму використання інспекторів-кінологів зі службовими собаками в охороні державного кордону; основних принципів і факторів, які забезпечують безвідмовну роботу службових собак; особливостей використання інспекторів-кінологів зі службовими собаками у збільшеному прикордонному наряді на блокпосту та під час бойової і сторожової охорони підрозділів; порядку організації та проведення тренувань інспекторів-кінологів зі службовими собаками в підрозділах охорони кордону.

Іншою педагогічною умовою є розробка та реалізація в освітньому процесі авторської програми формування готовності до окресленого виду діяльності як системи освітніх заходів (аудиторних, позааудиторних).

Розробка авторської програми підготовки майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності передбачає таку новизну: поетапне засвоєння трьох модулів (1–3 курс); внесення пропозицій щодо розгляду

питань кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності під час проведення комплексних практичних занять, рольової та ділової гри у тісному взаємозв'язку з питаннями, які вивчаються під час освоєння змісту навчальних дисциплін кафедр тактики прикордонної служби, прикордонного контролю, інженерного забезпечення та технічних засобів охорони державного кордону (міждисциплінарний зв'язок); внесення додаткових питань до завдань на стажування курсантів в підрозділах охорони державного кордону (після 1, 2, 3 курсів навчання), які спрямовані на удосконалення, поглиблення та закріплення набутих знань, умінь та навичок кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності, а також на ознайомлення з тими питаннями, які вони вивчатимуть на старших курсах.

Упровадження авторської програми до освітнього процесу дозволяє здійснювати формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності через систему аудиторних та позааудиторних освітніх заходів (навчальних, виховних). До навчальних заходів, які спрямовані на формування когнітивного та діяльнісного компонентів [15, с. 154], зараховано аудиторні (лекції, індивідуальні, групові та практичні заняття, контрольні заходи) і позааудиторні (індивідуальне завдання, підготовчі, тренувальні вправи, виконання індивідуального завдання декількома курсантами, ознайомлення з нормативними актами, які визначають порядок підготовки та використання інспекторів-кінологів зі службовими собаками в підрозділах кордону, ознайомлення з науково-популярною літературою, довідковими виданнями) заходи. Для формування мотиваційного компонента [15, с. 154] обрано методи виховання (формування свідомої особистості, досвіду поведінки та діяльності, стимулювання діяльності і поведінки, методи самовиховання) та принципи організації аудиторної та позааудиторної виховної роботи (добровільна участь курсантів у позааудиторних заходах виховної роботи, професійна спрямованість діяльності, ініціатива курсантів, розвиток творчості, взаємодія різних форм і видів аудиторної і позааудиторної роботи), які включають такі виховні заходи: аудиторні – роз'яснення, інформування, бесіда, приклади пози-

---

тивних дій прикордонних нарядів щодо підготовки та використання інспекторів-кінологів зі службовими собаками, оцінювання активності і результатів курсантів у самостійній і позанавчальній роботі; позааудиторні – індивідуально-консультативна робота, переконування (виховна бесіда, диспут, педагогічна вимога), індивідуальне завдання, доручення, особистий приклад, стимулювання навчальної діяльності, обговорення переглянутих кінофільмів, прочитаних навчальних посібників, довідкових видань, науково-популярної літератури, зустріч з військовослужбовцями, які мають досвід ефективного кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності підрозділів охорони кордону, участь у роботі гуртка наукового товариства кафедри.

До основи організації та проведення навчальних занять за авторською програмою підготовки покладено: практичні дії курсантів щодо кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності прикордонних підрозділів на фоні конкретної навчальної обстановки з використанням адаптованих ситуаційних завдань з практики оперативно-службової діяльності підрозділів охорони державного кордону (приклади позитивних дій прикордонних нарядів, у тому числі й у зоні проведення антитерористичної операції); доповнення позааудиторних навчальних заходів додатковими заняттями, які спрямовані на ознайомлення курсантів з науковими основами дресирування службових собак; використання активних та інтерактивних методів навчання, які спрямовані на розвиток у курсантів творчого самостійного мислення, активізацію навчально-пізнавальної діяльності, формування умінь і навичок нестандартного розв'язання завдань кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності.

Третьою педагогічною умовою визначено створення дидактико-інформаційного середовища. Розроблений критеріально-діагностувальний інструментарій [16] та експертне опитування дозволили визначити низку суттєвих прогалин в освітньому процесі, серед яких виокремлено відсутність спеціальної фахової літератури, що, у свою чергу, зумовлює недостатньо ефективне використання сучасних засобів, форм, прийомів і методів формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення опе-

---

ративно-службової діяльності, низький рівень мотивації курсантів до самовдосконалення професійних якостей. Тому в подальшій роботі за необхідне вбачаємо створення дидактико-інформаційного середовища, що полягатиме у розробці альбому схем, навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій та іншого навчально-методичного забезпечення, які у вигляді спеціально розроблених схем і таблиць систематизують інформацію щодо порядку використання інспекторів-кінологів зі службовими собаками в оперативно-службовій діяльності; методики підготовки інспекторів-кінологів зі службовими собаками до пошуку вибухових речовин, зброї та боеприпасів; порядку використання наркотичних засобів і психотропних речовин у підготовці інспекторів-кінологів зі службовими собаками до пошуку таких засобів і речовин; особливостей проведення занять із зазначеною категорією військовослужбовців.

Четверта педагогічна умова (здійснення контрольних заходів, спрямованих на формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності) передбачає забезпечення регулярного моніторингу якості підготовки майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності через використання відповідних форм контролю, урахування впливу оцінювання на розвиток особистості курсантів та активне використання стимулювальної функції оцінок.

Із цією метою серед основних етапів реалізації педагогічних умов виокремлено коригувальний етап, що передбачає коригування та планування подальшої діяльності на основі результатів аналізу системи підготовки майбутніх офіцерів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності.

Дослідно-експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності проводилася на базі НАДПСУ. До експериментального дослідження було залучено 175 курсантів 1–3-х курсів (напряму підготовки “Охорона та захист державного кордону”). Розподіл курсантів на контрольні

та експериментальні групи здійснено на початковій стадії планування експерименту. Контрольна група(далі – КГ) становила 89 курсантів, а експериментальна група (далі – ЕГ) – 86 курсантів.

Поточний та підсумковий контроль успішності курсантів ЕГ дозволив констатувати той факт, що кількість курсантів з низьким рівнем готовності за діяльним компонентом зменшилася на 20 %. Кількість курсантів з середнім та високим рівнем готовності збільшилася на 5 та 15 % відповідно.

У свою чергу в КГ, яка навчалася за традиційною системою та чинною робочою програмою навчальної дисципліни, кількість курсантів із середнім та високим рівнем готовності за діяльним компонентом збільшилася несуттєво (за низьким рівнем зменшилася на 2 %, за середнім та високим рівнем зросла на 1 % відповідно).

Узагальнення результатів дослідно-експериментальної перевірки ефективності педагогічних умов дозволило констатувати, що кількість курсантів ЕГ за когнітивним компонентом з низьким рівнем готовності до кінологічного забезпечення зменшилася на 26 %, а з середнім та високим рівнем збільшилася на 2 та 24 % відповідно.

У контрольній групі спостерігається зменшення кількості курсантів за низьким рівнем готовності когнітивного компонента на 6 % та збільшення за середнім і високим рівнями на 1 та 5 % відповідно.

Результати впровадження до освітнього процесу виховних заходів [17, с. 221] дозволили констатувати, що в ЕГ кількість курсантів за низьким рівнем мотиваційного компонента зменшилася на 20 %, а за середнім та високим рівнями збільшилася на 2 та 18 %. Одночасно у КГ не фіксувалося статистично значущих змін. Так, кількість курсантів з низьким рівнем зменшилася на 8 %, а з середнім та високим рівнем збільшилася на 1 та 2 % відповідно.

Порівняльний аналіз готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності в КГ та ЕГ дозволив зафіксувати суттєві позитивні зміни за всіма критеріями окреслених компонентів, зокрема збільшення кількості курсантів з високим та середнім рівнем готовності до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності та зниження їх кількості за низьким рівнем (табл. 2).

Порівняльний аналіз сформованості готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності в контрольній та експериментальній групах (до та після формувального етапу експерименту, %)

Критерії	Рівні	Контрольна група (n ₁ =89)			Експериментальна група (n ₂ =86)		
		до	після	зміна	до	після	зміна
Когнітивний	високий	10	15	+5	11	35	+24
	середній	29	30	+1	27	29	+2
	низький	50	44	+6	48	22	+26
Мотиваційний	високий	11	13	+2	10	28	+18
	середній	28	29	+1	28	30	+2
	низький	49	41	+8	48	28	+20
Діяльнісний	високий	10	11	+1	9	24	+15
	середній	29	30	+1	30	35	+5
	низький	50	48	+2	47	27	+20

Висновки. Результати аналізу спеціальної літератури дозволили виокремити й обґрунтувати педагогічні умови готовності майбутніх правоохоронців. До таких педагогічних умов віднесено: оптимізацію структури та змісту освітнього процесу в контексті формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності; розробку та реалізацію в освітньому процесі авторської програми підготовки майбутніх офіцерів правоохоронних органів до окресленого виду діяльності як системи аудиторних і позааудиторних освітніх заходів (навчальних, виховних); створення дидактико-інформаційного середовища; здійснення контрольних-коригувальних заходів, спрямованих на формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності.

Узагальнені результати дослідно-експериментальної роботи з перевірки ефективності педагогічних умов формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності дозволили зафіксувати динаміку кількісних і якісних змін, що відбулися в ЕГ, за високим, середнім та низьким рівнями сформованості відповідної якості. За результатами проведеного формувального експерименту спостерігаються статистично значущі зміни у рівнях готовності майбутніх офіцерів до зазначеного виду діяльності, що підтверджує гіпотезу про ефективність педагогічних умов у формуванні готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності.

Перспективою подальших розвідок за цим напрямом є розробка методичних рекомендацій науково-педагогічним працівникам вищих військових навчальних закладів щодо формування готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності за авторською програмою підготовки.

Список використаної літератури

1. Серховець С. В. Результати дослідження стану сформованості готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності / Сергій Серховець // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 758. Педагогіка та психологія / наук. ред. І. С. Руснак – Чернівці : Чернівецький нац. у-т, 2015. – С. 161–170.

2. Богданюк О. Д. Формування готовності до професійної діяльності у майбутніх офіцерів-кінологів Державної прикордонної служби : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / Олег Дмитрович Богданюк; Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2007. – 201 с.

3. Виноград О. В. Педагогічні умови формування професійних якостей військовослужбовців у процесі навчання : дис. ... канд. пед. наук : спец. 20.02.02 “Військова педагогіка та психологія” / Олександр Васильович Виноград; Акад. прикордон. військ України ім. Б. Хмельницького. – Хмельницький, 2001. – 188 с.

4. Войцехівський О. Л. Підготовка майбутніх офіцерів-прикордонників до професійної діяльності в пунктах пропуску через державний кордон : автореф. дис. ...на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 “Теорія і

методика професійної освіти” / О. Л. Войцехівський ; Держ. прикордон. служба України, Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Богдана Хмельницького. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2012. – 16 с.

5. Діденко О. В. Педагогічні умови професійного самовдосконалення майбутніх офіцерів : автореф. дис. .. на здобуття наук. ступеня. канд. пед. наук : спец. 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / О. В. Діденко. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2003. – 18 с.

6. Діденко О. В. Теоретико-методичні засади формування здатності до професійної творчості в майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / Олександр Васильович Діденко; Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2009. – 533 с.

7. Лісніченко Ю. М. Підготовка майбутніх офіцерів до професійної діяльності в процесі вивчення фахових дисциплін : автореф. дис. на здобуття наук. ступення канд. пед. наук : 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / Ю. М. Лісніченко ; Держ. прикордон. служба України, Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Богдана Хмельницького. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2015. – 20 с.

8. Пойда С. А. Організаційно-педагогічні умови підвищення кваліфікації учителів інформатики за дистанційною формою навчання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / С. А. Пойда ; Держ. прикордон. служба України, Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Богдана Хмельницького. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2015. – 20 с.

9. Романовська О. О. Організаційно-педагогічні умови підготовки конкурентноздатного фахівця в інженерно-педагогічних навчальних закладах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / О. О. Романовська; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2011. – 20 с.

10. Вдовичин Т. Я. Обґрунтування організаційно-педагогічних умов для забезпечення навчального процесу майбутніх бакалаврів інформатики / Т. Я. Вдовичин // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. – Випуск 34. / редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма “Планер”, 2013. – С. 225–229.

11. Болдирев О. В. Організаційно-педагогічні умови формування педагогічної фасилітації у майбутніх офіцерів-прикордонників / О. В. Болдирев //

Вісник Національного університету оборони України : зб-к наук. праць / ред. В. В. Стасюк. – К. : НУОУ, 2014. – Вип. 4 (41). – С. 12–17.

12. Родіков В. Г. Розвиток професійної компетентності саперів у процесі підвищення кваліфікації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / В. Г. Родіков ; Держ. прикордон. служба України, Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Богдана Хмельницького. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2015. – 20 с.

13. Недбай М. П. Формування професійної готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до застосування технічних засобів у службовій діяльності : дис на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / Микола Петрович Недбай; Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2009. – 300 с.

14. Про вищу освіту : Закон України від 01 лип. 2014 р. № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

15. Серховець С. В. Структура готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності / Сергій Володимирович Серховець // Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія : Педагогіка. Соціальна робота / голов. ред. І. В. Козубовська – Ужгород : Вид-во УжНУ “Говерла”, 2014. – № 30. – С. 153–155.

16. Серховець С. В. Критерії, показники та рівні готовності майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності / С. В. Серховець // Вісник Національного університету оборони України : зб-к наук. праць / ред. В. В. Стасюк – К. : НУОУ, 2014. – Вип. 4 (41). – С. 97–102.

17. Серховець С. В. Теоретичне обґрунтування авторської програми підготовки майбутніх офіцерів правоохоронних органів до кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності / Сергій Володимирович Серховець // Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : педагогічні та психологічні науки / [голов. ред. О. В. Діденко]. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2015. – № 1 (74). – С. 214–226.

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент Сінкевич С. В.

Стаття надійшла 27. 05. 2016

Серховец С. В. Педагогические условия формирования готовности будущих офицеров правоохранительных органов к кинологическому обеспечению оперативно-служебной деятельности

В статье на основе результатов анализа психолого-педагогической литературы представлены определение, теоретическое обоснование, а также результаты экспериментальной проверки педагогических условий формирования готовности будущих офицеров правоохранительных органов к кинологическому обеспечению оперативно-служебной деятельности.

Ключевые слова: кинологическое обеспечение, будущие офицеры правоохранительных органов, оперативно-служебная деятельность, педагогические условия, формирование готовности.

Serkhovets S. V. Pedagogical conditions of future law enforcement officers' readiness within canine support of operational and service activity formation

A number of contradictions and gaps (orientation of the cadets' practical training in the context of canine support of operational and service activity without taking into consideration the modern requirements for organization and implementation of operational and service activity, lack of special professional literature, which in turn leads to insufficient effective use of modern forms, technique and methods of future law enforcement officers' readiness within canine support of operational and service activity formation, low motivation of cadets to professional skills self-improvement) in training of future law enforcement officers' within canine support of operational and service activity, which have been found on the statement stage of pedagogical experiment and necessitated the search of pedagogical ways to overcome them, which can be justifying and implementation of pedagogical conditions of this category of servicemen readiness formation within the stated professional activity.

Based on the analysis of scientific approaches to the research problems the pedagogical conditions of future law enforcement officers' readiness within canine support of operational and service activity formation mean a set of interrelated educational activities that contribute to enhance teaching and learning of future professionals, their autonomy, initiative and they

---

are directed toward the formation of military preparedness to this category within the professional activity.

The analysis of scientific and educational literature on the statement stage of pedagogical experiment and expert survey have allowed to single out the following pedagogical conditions within the future law enforcement officers' readiness to canine support of operational and service activity formation: optimization of the structure and content of the educational process; development and implementation of the educational process the training authoring program to future law enforcement officers within the outlined activity as a system of classroom and extracurricular educational activities (education, training); creation of didactic and information environment; exercise control and corrective measures of future law enforcement officers' readiness within canine support of operational and service activity formation.

Summary results of the experimental work to verify the effectiveness of pedagogical conditions of future law enforcement officers' readiness within canine support of operational and service activity formation have allowed capturing the dynamics of quantitative and qualitative changes that have occurred in the experimental group at high, medium and low levels of appropriate quality. As a result of forming experiment it has been observed the statistically significant changes in the preparedness levels of future officers for this type of activity that confirms the hypothesis about the effectiveness of pedagogical conditions of future law enforcement officers' readiness within canine support of operational and service activity formation.

Keywords: *canine support, future law enforcement officers, operational and service activity, pedagogical conditions, formation, readiness.*